

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแก้ไขปัญหากรณีเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโห่งทับซ้อนกับ
เขตประทานบัตรของบริษัทศิลาสามยอด จำกัด

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๘.๒๐๓/๒๕๖๙๒ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า บริษัทศิลาสามยอด จำกัด ได้อุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติว่าพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโห่งตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าท่าธาร ป่าแม่ตาล และป่าแม่ยุย ป่าแม่หาด ป่าบ้านโห่ง ป่าแม่ตั้น และป่าแม่แต ในท้องที่ตำบลแม่สอย อำเภอจอมทอง ตำบลบ้านตาล อำเภอฮอด ตำบลท่าเตื่อ ตำบลโป่งทุ่ง ตำบลมี้ดกา ตำบลดอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลหนองปลาสุว ตำบลบ้านโห่ง ตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโห่ง ตำบลศรีวิชัย ตำบลแม่ตั้น อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ทับซ้อนกับพื้นที่ที่บริษัทศิลาสามยอด จำกัด ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป.ส. ๒๓) ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และประทานบัตร ที่ ๒๕๙๗๐/๑๕๙๙๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕ จึงขอให้พิจารณาเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบริเวณที่ทับซ้อนเขตประทานบัตรดังกล่าว โดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. กรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๘๖๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโห่งทับซ้อนเขตประทานบัตร และคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงฯ ได้รายงานผลการตรวจสอบพบว่าการอุทธรณ์ของกรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้ดำเนินการกำหนดพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านโห่ง ป่าแม่ตั้น - แม่แต ป่าท่าธาร และป่าแม่ตาล - แม่ยุย เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยได้รับความเห็นชอบจากกรมป่าไม้ ในปี ๒๕๔๙ และคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗

๒. ในระหว่างดำเนินการตามขั้นตอนการกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น กรมป่าไม้ ได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป.ส. ๒๓) ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ อนุญาตให้บริษัทศิลาสามยอด จำกัด เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านโห่ง เพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ตามคำขอประทานบัตร ที่ ๑๕/๒๕๕๑ เนื้อที่ ๒๒๒-๐-๒๕ ไร่ จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ บริษัทศิลาสามยอด จำกัด ได้รับประทานบัตร ที่ ๒๕๙๗๐/๑๕๙๙๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕

ให้ทำเหมืองในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านโห่งที่ได้รับอนุญาตใช้ประโยชน์ มีอายุ ๑๐ ปี ตั้งแต่วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๕

๓. ผลการตรวจรังวัดพื้นที่ของเจ้าหน้าที่จากส่วนรังวัดแนวเขตที่ดินป่าไม้ สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่อนุรักษ์ โดยการนำตรวจของเจ้าหน้าที่บริษัทศิลาสามยอด จำกัด พบว่า พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโห่งทับซ้อนเขตประทานบัตรดังกล่าว เนื้อที่ ๑๑๐-๓-๔๓ ไร่ มากกว่าที่บริษัทศิลาสามยอด จำกัด แจ้งอุทธรณ์ (๙๖ ไร่) จำนวน ๑๔-๓-๔๓ ไร่ โดยความต่างของจำนวนเนื้อที่พื้นที่ทับซ้อนอาจเนื่องมาจากความละเอียดของเครื่องมือที่ใช้แตกต่างกัน

๔. ต่อมากรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยเสนอแนวทางแก้ไขปัญหว่า เพื่อไม่ลดรอนสิทธิของผู้ที่ได้รับประทานบัตรโดยชอบตามกฎหมายอยู่ก่อนแล้ว และไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ สมควรปรับปรุงแนวเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโห่ง เพื่อไม่ให้มีพื้นที่ประทานบัตร ที่ ๒๕๙๗๐/๑๕๙๙๖ ของบริษัทศิลาสามยอด จำกัด อยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโห่ง โดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ จะได้ดำเนินการนำเรื่องการปรับปรุงแนวเขตนี้เสนอที่ประชุมคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบและดำเนินการตามขั้นตอนการออกประกาศกระทรวงต่อไป ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีบันทึกสั่งการลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๑ ให้เร่งรัดดำเนินการ

๕. ในคราวประชุมคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมมีมติให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ ศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียดของแนวทางแก้ไขปัญหาโดยให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติฯ ใช้อำนาจตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ พิจารณาอนุญาตเป็นหนังสือหรือประกาศอนุญาตเป็นคราว ๆ ให้บริษัทศิลาสามยอด จำกัด ใช้ประโยชน์พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโห่งเพื่อดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป.ส. ๒๓) ถึงวันสิ้นสุดหนังสืออนุญาต แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติอีกครั้ง และต่อมาในคราวประชุมคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน ที่ประชุมมีมติให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ หรือคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นการปรับปรุงแนวเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโห่ง

เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามแนวทางของกฎหมายสามารถนำไปยึดถือปฏิบัติ โดยถูกต้อง ชัดเจน กรมอุทยานแห่งชาติฯ จึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะสามารถออกประกาศกระทรวงฉบับใหม่แก้ไขประกาศกระทรวงกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโห่ง โดยกำหนดให้เฉพาะบริเวณพื้นที่ที่ทับซ้อนเขตประทานบัตร มีผลใช้บังคับต่อเมื่อสิ้นสุดอายุการอนุญาตเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้หรือไม่ อย่างไร หากได้ จะกำหนดวันสิ้นสุดของการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ด้วยภาระผูกพันของหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป.ส. ๒๓) ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ (กรมป่าไม้) หรือประทานบัตร ที่ ๒๕๙๗๐/๑๕๙๙๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕ (กระทรวงอุตสาหกรรม)

๒. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติฯ จะสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ พิจารณาอนุญาตเป็นหนังสือหรือประกาศ

อนุญาตเป็นคราว ๆ ให้บริษัทศิลาสามยอด จำกัด กระทำการยึดถือครอบครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโองเพื่อดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้หรือไม่ อย่างไร ซึ่งจะทำให้ขัดต่อเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วยหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) และผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า พื้นที่ที่มีการออกประทานบัตรให้บริษัทศิลาสามยอด จำกัด ทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างนั้น อยู่ในเขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจโซนอีซึ่งสามารถอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ได้ โดยบริษัทได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการผู้ชำนาญการ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีมติเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมดังกล่าวด้วยแล้ว สำหรับลักษณะการทำเหมืองของบริษัทกรณีนี้เป็น การทำเหมืองแบบเปิดที่ต้องมีการขุดเปิดหน้าดินและมีการระเบิดหินปูนเพื่อนำมาใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ส่วนเหตุผลที่มีการกำหนดพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาตินี้ให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เนื่องจากกรมอุทยานแห่งชาติฯ ตรวจสอบพบนกยูงสายพันธุ์ไทยอยู่อาศัยในบริเวณนี้ค่อนข้างมาก อีกทั้งยังพบ สัตว์ป่าอื่นที่สำคัญจำพวกแก้ง สุนัขจิ้งจอก และหมาใน เป็นต้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) พิจารณาประเด็นปัญหาประกอบด้วยข้อเท็จจริงข้างต้นแล้วเห็นว่า มาตรา ๔๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดว่า บริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด มีสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดที่ต้องได้รับการคุ้มครองเป็นการพิเศษ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า แห่งชาติจะประกาศกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นก็ได้ และเมื่อ กำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแล้ว กฎหมายห้ามมิให้บุคคลใดล่าสัตว์ป่าตามชนิดหรือประเภทที่กำหนด และห้ามเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าดังกล่าว รวมทั้งห้ามยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โคน แผ้วถาง เผา ทำลายต้นไม้อื่นหรือพฤษชาติอื่นหรือขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือ

^๑มาตรา ๔๒ บริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือประชาชน ใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ชนิดหรือประเภทใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น

(๒) เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าซึ่งห้ามมิให้ล่า

(๓) ยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โคน แผ้วถาง เผา ทำลายต้นไม้อื่น หรือพฤษชาติอื่น หรือขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เเหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือเมื่ออธิบดีได้ประกาศ อนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดมีความจำเป็นต้องปฏิบัติการตามกฎหมาย หรือปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานนั้นต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า ซึ่งกรณีของการห้ามยึดถือครอบครองที่ดิน ตัด โค่น แผ้วถางดังกล่าวนั้น กฎหมายกำหนดให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติฯ สามารถอนุญาตเป็นหนังสือหรือประกาศอนุญาตเป็นคราว ๆ เพื่อให้มีการดำเนินการดังกล่าวได้ อันจะเห็นได้ว่า บทบัญญัตินี้มุ่งคุ้มครองดูแลสัตว์ป่า และแหล่งที่อยู่อาศัยหากินของสัตว์ป่านั้น โดยกำหนดมาตรการดูแลเพียงพอที่จำเป็นเพื่อให้ส่วนราชการหรือประชาชนสามารถใช้ประโยชน์อื่นที่ไม่กระทบต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ป่าในพื้นที่ดังกล่าวได้

สำหรับปัญหากฎหมายที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ ขอรื้อในแต่ละประเด็นนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) มีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฉบับใหม่เพื่อแก้ไขประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโอง โดยกำหนดให้เฉพาะบริเวณพื้นที่ที่ทับซ้อนเขตประหานบัตรมีผลเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเมื่อสิ้นสุดอายุการอนุญาตเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่สามารถกระทำหรือไม่ และควรกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวมีผลเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป.ส. ๒๓) ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ หรือประหานบัตร ที่ ๒๕๙๗๐/๑๕๙๖๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕ นั้น เห็นว่าเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งถ้ากฎหมายมิได้ระบุวันใช้บังคับว่าให้ใช้บังคับเมื่อใด ต้องถือว่าเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วย่อมมีผลใช้บังคับได้ทันที แต่ถ้ามีการระบุวันใช้บังคับไว้เป็นการเฉพาะ กำหนดวันเริ่มใช้บังคับย่อมเป็นไปตามที่ระบุนั้น ดังนั้น หากกรมอุทยานแห่งชาติฯ มีความจำเป็นหรือมีเหตุผลเป็นกรณีพิเศษที่จะกำหนดวันใช้บังคับเป็นวันอื่นที่มีใช้วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก็สามารถกระทำได้ขึ้นอยู่กันโยบายของรัฐ ความเหมาะสม และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นรายกรณีไป ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ในเรื่องเสร็จที่ ๒๖๓/๒๕๕๐^๒ โดยในกรณีนี้กรมอุทยานแห่งชาติฯ ควรกำหนดให้พื้นที่ที่ทับซ้อนเขตประหานบัตรมีผลเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเมื่อสิ้นสุดอายุการอนุญาตตามหนังสืออนุญาตจากกรมป่าไม้ให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป.ส. ๒๓) ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ หากกรมป่าไม้ในฐานะหน่วยงานที่ควบคุมและรักษาพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติไม่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ ผู้รับประหานบัตรก็ไม่อาจเข้าทำเหมืองแร่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามประหานบัตรที่ได้รับมาได้ ซึ่งถ้ากรมอุทยานแห่งชาติฯ จะดำเนินการตามแนวทางนี้ ก็ต้องกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการเริ่มสถานะของพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าในส่วนที่ทับซ้อนกับประหานบัตรให้ชัดเจน รวมทั้งต้องมีการแสดงพื้นที่นี้ให้ปรากฏชัดเจนในแผนที่แนบท้ายประกาศ และการใช้แบบเครื่องหมายที่ใช้แทนพื้นที่ดังกล่าวควรจะต้องเป็นเครื่องหมายที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนที่ท้ายกฎหมายด้วย

ประเด็นที่สอง อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติฯ จะสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ พิจารณาอนุญาตเป็นหนังสือหรือประกาศอนุญาตเป็นคราว ๆ ให้บริษัทศิลาสามยอด จำกัด กระทำการยึดถือครอบครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโองเพื่อดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้หรือไม่ อย่างไร และจะทำให้ขัดต่อเจตนารมณ์

^๒บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำหนดเขตประหานบัตรเหมืองแร่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและการกำหนดวันใช้บังคับของกฎหมาย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๕๔๕ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วยหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า เมื่อมาตรา ๔๒ วรรคสอง (๓)^๓ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วว่า เป็นอำนาจของอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติฯ ที่จะพิจารณาอนุญาตให้กระทำการอันเป็นการต้องห้ามได้เป็นคราว ๆ จึงเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจของอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติฯ ที่จะพิจารณาอนุญาตให้บริษัทศิลาสามยอด จำกัด กระทำการยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โคน แผ้วถาง เผา ทำลายต้นไม้ หรือพฤษชาติอื่น หรือขุดหาแร่ เพื่อดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับหนังสืออนุญาตจากกรมป่าไม้ให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป.ส. ๒๓) ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างตามคำขอประทานบัตร ที่ ๑๕/๒๕๕๑ จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ได้ แต่การอนุญาตให้ดำเนินการดังกล่าวจะขัดต่อเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ หรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป โดยการดำเนินการใดของบริษัทศิลาสามยอด จำกัด ที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าจะกระทบต่อสัตว์ป่า หรือแหล่งที่อยู่อาศัยหากินของสัตว์ป่า การกระทำนั้นย่อมขัดต่อเจตนารมณ์ของมาตรา ๔๒ และขัดต่อวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ ดังนั้น หากกรมอุทยานแห่งชาติฯ จะดำเนินการตามแนวทางนี้ก็ต้องมีการกำหนดมาตรการเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมให้บริษัทปฏิบัติเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ป่าด้วย

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) มีข้อสังเกตว่า ปัญหาส่วนหนึ่งของเรื่องนี้เกิดขึ้นจากความล่าช้าของกรมอุทยานแห่งชาติฯ ในการประกาศกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขาดการประสานข้อมูลระหว่างกรมอุทยานแห่งชาติฯ และกรมป่าไม้ ซึ่งถ้ากรมป่าไม้ในฐานะหน่วยงานที่ควบคุมและรักษาพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและกรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้ร่วมกันตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างรอบคอบก่อนการอนุญาตให้มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ปัญหาดังกล่าวก็จะลดน้อยลง และคณะกรรมการฯ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า การแก้ไขปัญหาคณะกรณีสัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติฯ ควรจะได้ตรวจสอบขนาดของพื้นที่ที่ทับซ้อนโดยละเอียดอีกครั้งให้เกิดความถูกต้อง และพิจารณาศึกษาอย่างรอบคอบว่า การคงพื้นที่ตามข้อหาเรื่องนี้ให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือการเพิกถอนพื้นที่ออกจากการเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเพื่อให้มีการทำเหมืองแร่ กรณีใดจะเกิดความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมากกว่ากัน โดยต้องพิจารณาถึงการพัฒนาประเทศในลักษณะที่มีความยั่งยืนเพื่อที่จะได้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ ประเทศชาติ และอนุชนรุ่นหลังต่อไปด้วย

(นายวรรณชัย บุญบำรุง)

รองเลขาธิการฯ รักษาราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๒

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น